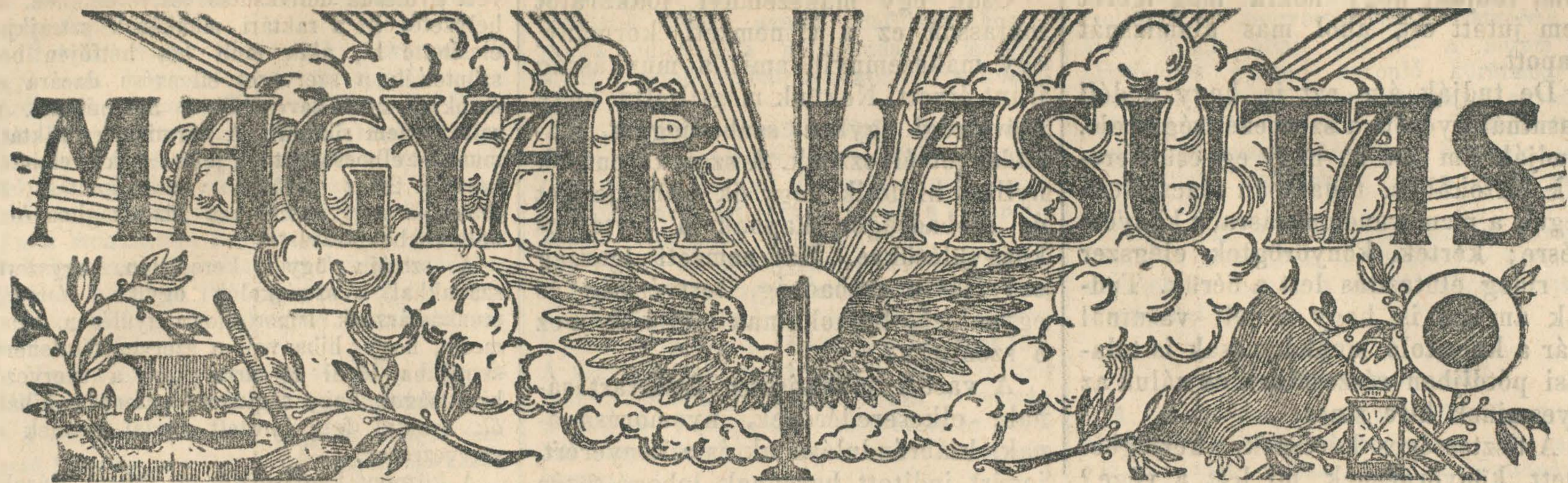

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — 40 (—80 kor.) Félévre — — — 2.40 (4.80 kor.)
Negyedévre — — — 1.20 (2.40 „) Egyes szám — — — 10 (—20 „
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Elpárolgott a tenger.

Igazán nagy dolgokra vállalkozott a nemzeti kormány és nagy dolgokat is csinált. Cseppenkint kimerte a tengert. Igen, tenger volt a vasuti munkásság türelme, de ennek a tengernek az utolsó cseppjét is kiszáritotta a nemzeti kormány szűkmarkuságának szirokkója.

Tenger volt a vasutasság türelme, tenger, amelyből sokan táplálkoztak, amelyet sokan felhasználtak arra, hogy hajóikon elevezenek a népszerűség vagy a kormányhatalom biztos révébe.

Ezek az urak révbe értek és — kiszáritották a tengert, amelyhez fogható, amelynél nagyobb nem volt a kerek világon csak a vasutasság nyomorúságának a tengere. Miért párolgatták el? Mert az uraknak nem volt tovább szükségük a tengerre.

A türelem tengere tehát kiapadt. De a nyomorúság nőttön-nő és a tajtékzó hullámok már ostromolják a révet, ahová a gyakorlati tapasztalatokban gazdag és a zátonyok kikerülésében ügyes hajósok menekültek. Mit csinálnak a hajósok? Nevetik a tenger háborgását. Kacagják a vihar játékát és úgy gondolkoznak, hogy ha majd ez kellemetlenné lesz, ha majd a sirályok visongása, a hullámok mormolása sérti kegyelmes füleiket — elaltatják a tengert. Morfiumot öntenek bele hektoliter számra vagy a nemlétező istenek nevében ráparancsolnak Krisztus-módra, hogy csendesedjék el és a tenger, a nyomorúságnak félelmetesen hánytorgó tengere elalszik. A hajók vigan szökellhetnek révből-révbe. A türelem tengere csöppenként megtelik és minden úgy lesz, ahogy volt.

Hohó, urak!

A nyomorúság háborgó tengerét nem altathatja el többé sem morfium, sem isten. Csak tajtékozások, csak tornyosuljakok fékevesztett hullámok és öntsétek ki a révbe menekült hajósokat, mint a cigány az ürgét. Tépjétek fel a rév mázsás köveit, táncoltassátok meg tornyos hullámotok taj-

tékos tetején és mutassátok meg, hogy a tengernek nem a rév, nem a part parancsol, mert a rév csak ott mer kezdődni, hol a tenger véget ér, de a tenger ott is ur, ahová a rév befurakodott.

A nyomorúság tengere nem apadt el. A nyomorúság tengere évről-évre nőtt. A türelem kiszáritott oceánjának felszálló harmatesöppjeit sem nyelte el a végtelenség. A levegőbe szálló tenger visszatért és pára, eső, fergeteg, zivatar, égiháboru alakjában leszárgott a mélybe, a legalsóbb rétegek közé és most nem halljátok az alvilág, legletaposottabb, a legmélyebben fekvő réteg dühös lázadását, biztos révben szunyadó urak?

Pedig meghallhatnátok, ha a hagyományos nemzeti süketség vattáival nem dugnátok be a fületeket és észrevehetnétek, ha a tradicionális rövidlátás farkas-hályoga nem borulna a mindent háromszinben látó szemetekre.

A gyakorta ismétlődő földrengések, büszke palotákat romhalmazzá döntő földforradalmak históriája megtaníthatna benneteket egy természettani igazságra; arra, hogy az a földréteg, amely legalsóbb, amely legelnyomottabb, amelyet a feszültség ereje leginkább ostromol, taszít, lök és amely legközelebb van az explozió erejéhez, az dönti szét, az dobja levegőbe, az törli össze azt az alapot, amelyre építettetek.

Ez a réteg a vasuti munkásság, uraim!

Ez a réteg az, amelyet tovább álltatni, bolondítani nem lehet.

Ez a réteg az, amelyre rettenetes súlylyal nehezedik a nyomorúság terhe.

Ez a réteg az, amely közé az elpárolgott türelem-tengernek minden csepp vize odafurakodott, hogy rettenetes erejű gőzzé váljék.

Ez a réteg az, amelyet a nyomorúságnak a kinszenvedés tüztől gőzzé váló könnyeseppjei lázadásra, kitörésre feszítenek, készítenek.

Hogyan bántatok el ezzel a réteggel, jó urak? Hogyan enyhítettétek azt a rettenetes nyomorúságot és

hogyan fizettetek meg annak a szívós türelemnek?

Sehogyan!

Ha van Magyarországon üzem, amely az alkalmazottait a legagyafurtabb módon, a legzseniálisabb kizsákmányolókat megszégyenítő eszközökkel a csendes várakozás álláspontjára kényszeríti, amely a lehangosabb segélykiáltást a békés szenvedés ígéivel akarja elcsitítani, amely még ígérni is képes, csak hogy megadni ne ne kelljen, az az üzem a Máv. üzeme, urak!

Példákkal álljunk elő?

Ki az, aki közülünk nem érzi a maga nyomorúságát? Ki az, akinek csak egy jajkiáltása nem ordít ott, akinek egy nyomorúságsajtolt könnye nem csillogott a kereskedelmi minisztérium asztalán vagy asztalfiókjában?

Nem tudják-e az urak, hogy mi történt a déli vasut vonalain? Ugy-e történt valami, ami az igazgatóságot arra kényszerítette, hogy a józanabbik eszét vegye elő?

Hol van a Máv. józanabbik esze?

Munkásait nyomorultabban fizeti, mint a déli vasut. A raktári munkásoknak alamizsnát dobott egy rendeletében és az alamizsnáért — odaadást követel. Hát azt hiszik az urak, hogy alamizsnáért árulják ezek a munkás-önérzetet? Hát azt hiszik, hogy például a műhelymunkásokkal úgy lehet elbánni, mint a falu félbolondjaival, hogy fényes krajcárt nyomnak a kezükbe azzal a biztatással, hogy váltásuk forintokra?

A műhelymunkások nem a falu bolondjai, urak! Ők tudják, érzik azt a rettenetes szűkkeblőséget, amely a türelmük tengerét kiszáritotta. Tudják, hogy őket, az ipari munkásokat, az alamizsnából még ott is kizárták, ahol a műhelynapzámosok javításban részesültek. Ők tudják, hogy velük miféle mostohaság, miféle gyalázatoság történt, mert ők érzik. Ők tudják, hogy miféle protekció dühönghet a soraik között, tudják, hogy a talpnyalás mily eredményeket érhet el. Tudják, hogy a felsőbbségnek mi csoda hatalmat adott kezébe a hata-

lom, tudják, hogy nekik még ígéret sem jutott ott, ahol más alamizsnát kapott.

De tudják ám azt is, hogy a déli vasutnál győzött a szervezethez ereje. Tudják ám azt is, hogy egyesült erejük birtokában, tudatában nincs szükségük a memorandumozásra, a könyörgésre; kértek, könyörögtek elégszer és rideg elutasítás lett a bérük. Tudják ám azt is, hogy a déli vasutnál már a kocsitoló munkástársak is toleránsi pótdíjban részesülnek és náluk az ilyesminek híre sincs.

A tisztességes kérdésnek, a kétségbeesett könyörgésnek mi lett a vége? A Máv. mit adott azoknak, akik jogos igényeik kielégítése végett az alázatos instanciázás kitaposott mesgyéjén hozzá zárandokoltak?

Semmit! Rideg elutasítást, limonádészerű biztatást vagy semmit.

Azaz nem semmit. Olyan valamit, olyan rettenetes valamit, amire a felelet nem lehet semmi. Gyalázatos terrorizmussal, a munkásság nyakára szabott terrorizmussal válaszoltak a jogos követelésekre.

Itt a példa, urak, itt van!

Gyoma, Szeged, Szolnok és a többi helyek fényesen igazolják, hogy a Máv. munkásságának tisztességes kenyeret kérő szavát minő durva ázsiai vadsággal bőmbőlő terrorizmussal, basáskodással akarta letorkolni a tulipános kormány nemzeti trepovkodása.

Hát Andrássy miniszter Bach-korszakot tullicitáló rendelete mi?! Nem pofoncsapása-e a vasuti munkásság önvédelmi harcának? Igenis, urak, önvédelmi harcának, mert a hazai vagy nemzeti nyomorúság ellen éppen úgy lehet védekezni, sőt nemzetgazdasági szempontból hazafias és kutya-kötelesség ez a védekezés, mint a külső ellenséggel szemben.

Csak egy mákszemnyi jóakaratot mutasson ez a t. nemzeti kormány, egy mákszemnyit, amit a munkásság iránt érzett. Nekünk megtiltotta, hogy szövetségi ügyben szabadjegyet, szabadságot élvezzünk. A szentkoronások nyíltan hirdetik, hogy ők szabadjegyet és szabadságot kapnak a fertályos közgyűlésekre. Hát nemzeti igazság ez? Hát a szabadság, testvériség és egyenlőség bajnokainak bibliájában ez a szentírás?

A vasuti munkásság összetartásának, elkeseredésének, nyomorúságának, kiábrándulásának és a kenyérért, jogért indított harcának lobogó tüzén égetjük meg ezt a szentírást, uraim!

A déli vasutas testvérek példája nekünk utmutató. A nyomorúság éjszakájában fellobogó vezércsillag. A türelmünk tengere kiapadt. Elkéseredésünk oceanja tajtékos hullámokkal ostromolja meg a révet. Gyöpre urak, mérjük össze az erőnket. A legalsóbb rétegek nem bírják tovább! Hát szakadjon szét a fegyelem vaslánc, a lekötöttség, a nyomorúság bilincse, kovácsoljunk belőle kardokat.

Kardokat, melyek nem gyilkolnak, hanem életet adnak — nekünk!

A békekötés jóváhagyása.

Hat déliavasutas gyűlés.

Szombaton és vasárnap hat góceponton gyűlést tartottak a Déli vasut alkalmazottai, hogy állást foglaljanak a Vasuti munkások országos szervező bizottsága és a Déli vasut magyarországi üzletvezetősége között létrejött és a déli vasutasok helyzetének javítására vonatkozó megegyezéshez.

A gyűlésekről, amelyek egytől-egyig kitűnően voltak látogatva, hosszabb tudósítást közölni felesleges, mert az ott elmondottak nagyjából egyeznek azzal, amit mult tehát számunkban megírtunk. Röviden foglaljuk össze a hat gyűlésről szóló beszámolóinkat.

Szombaton este **Székesfehérvárott**

volt gyűlésük déliavasutas testvéreinknek. A helyzetet itt a raktári munkások sztrájkja élesítette ki, akik mult hét hétfőjén becsüztették a szervezet ellenzése dacára a munkát, mert keveselték a napibérüket. A sztrájk nem sikerült. A harmincegy raktári munkást elbocsájtottak jelentették ki eleinte, később 20-at közülük visszafogadtak. A többi tizenegy a szervező bizottsághoz fordult közbenjárásért.

A sztrájk ügyét keresetlen, egyszerű szavakkal a sztrájkolók egyike, *Horváth* munkástársunk ismertette a gyűlésen. Elismerete, hogy hiba volt a szervezet ellenére sztrájkba lépni és arra kéri a szervező bizottságot, hogy segítsen jövéteni a hibát, ők ezentul fegyelmezett tagjai lesznek a szervezetnek.

A központ képviseletében *Pászt* Károly és *Pfeifer* Sándor munkástársak vettek részt a gyűlésen és ismertették a megegyezést. A felszólalások nagy lelkesedést keltettek. Székesfehérvárott a kinevezettek nagy része is szervezetünkhöz csatlakozott.

Nagykanizsán vasárnap délután volt nyilvános gyűlésük a déliavasutasoknak. A gyűlésen a szomszédos állomások közül mintegy tizenöt, küldöttségileg volt képviselve. Ott volt azonkívül *Rácskay* vasuti és hajózási felügyelő, *Jakóbi* Gusztáv déli vasuti felügyelő, a kanizsai szolgálati főnökök és igen sok kinevezett.

A gyűlés nagyon élénk lefolyású volt, mert nagykanizsai testvéreink közül igen sokan keveselték az elért sikereket. Az országos szervező bizottság képviseletében megjelent *Cservenka* Miklós és *Pfeifer* Sándor munkástársak ismételt felszólalásai után azonban egyértelműleg hozzájárultak a megállapodáshoz. Igen talpraesett módon beszélt még a gyűlésen *Sohár* Gyula balatonszentgyörgyi munkástársunk.

Szombathelyen szombaton este, **Sopronban** vasárnap délután volt nyilvános gyűlés. A szombathelyi gyűlésen *Nádas* Róbert, a máv. műhely főnöke is résztvett. A soproni gyűlésen nagy számmal voltak jelen a győr-sopron-ébfurti vasut alkalmazottai. Mindkét gyűlésen a központi szervező bizottság képviseletében *Fürst* Dezső munkástársunk ismertette az igazgatósággal kötött megállapodást és a további teendőket. A soproni gyűlésen *Fürst* a győr-sopron-ébfurti vasut alkalmazottait is a tömörülésre hívta fel. Mindkét gyűlés nagy

A „MAGYAR VASUTAS” TÁRCÁJA.

A kegyelmes urék utaznak.

Irta: Farkas Antal.

Nemcsak a hó, hanem a karácsonyi forgalom is meglehetősen hozzájárult ahhoz, hogy a gyorsvonat félórai késéssel guruljon be arra a kis állomásra, amelyről félórát járás a falu. Az igaz, hogy a faluban nincs több pár ezer szegény embernél, akik életükben sohasem utaznak gyorsvonaton. Nem is az ő kedvükért áll meg itt a gyorsvonat. Meg állomást se kaptak volna, ha a bárók meg a grófok kastélya nem itt épül fel, hanem a másik majorban. A határ urainak szükségük volt arra, hogy állomásuk legyen. Hát kaptak vasuti állomást. Munkásokat hoztak, búzát szállítani sokkal könnyebb így. A bárók, a grófok mindig gyorsvonaton utaznak. Hát kaptak gyorsvonatot is.

A gyors beérkezése előtt szánkón jöttek az állomáshoz a kegyelmes urék, akik a gróféknál vizitáltak. Az állomásfőnök ur maga vette át a szolgálatot, jött-ment és úgy befűtetett az első osztályú váróterembe, hogy majd szétduzzant. Hirtelenében még a harmadosztályú váróterem lámpájába is üntetett petróleumot, pedig ott nem igen szokott égni semmi. Sőt be is fűtetett oda is, hogy az a néhány utasember, aki az éjjeli utáni személyvonatot várta, meg ne fázzék. Voltaképpen nem ezért történt a befűtetés. Az állomásfőnök urtól bátran megfagyhattak volna ezek a ringy-rongy parasztikus emberek, hanem hát a kegyel-

mes ur nagy demokrata. Kitelik tőle, hogy a gyorsra való várakozásban bedugja az orrát a III. osztályú váróterembe is, mint tavaly is megette volna és csupán azzal a szörnyű kijelentéssel lehetett visszaretenteni:

— Bocsanat, kegyelmes uram, nem engedhetem meg a belépést. Valamelyik paraszt fohagyomát evett és rémségesen büzös a levegő.

Ez a megész kijelentés használt. A kegyelmes ur visszaretent és nem vette észre, hogy abban a helyiségben, ahová ő szét nézni indult, nem ég se a lámpa, se a kályha. Az utasok a padokon dideregnek és káromkodnak, emlegetvén a főnök ur edesatyjának erős istenit, amiért a petróleumot meg a szemet ellopja vagy ellopja. Akkor úgy történt, hogy a kegyelmes ur szerencsén elutazott a gyorsral, a főnök ur pedig a békétlenkedő atyafiakat a szolgálatot teljesítő csendőrral kidobattatta az állomásból.

Ma nem fogja a kegyelmes urat visszariasztani, ha kedve jön a demokratáskodáshoz. A kályha és a lámpa egyaránt fűstöl a harmadik osztály piszkos váróteremében.

A kegyelmes ur olyan javakorbéli ötven felé járó ember. Magas állása volt, de kiváló szolgálatainak elismerése mellett a „kegyelmes” címmel nyugdíjba küldték. Bujában felesapott hazafinak és demokratának. A politikai időjárás éppen alkalmas volt arra, hogy penészes nevét a népszerűség verőfényében egy kicsit megfűrészt-

hesse. Valami hazafiaszkodó egyesület élire állt és a gyűléseken szónokolt arról, hogy az ország csak úgy lesz boldog, ha a nemzeti demokrácia minden irányban diadalt arat. A gomblyukában ettől kezdve éjjelnappal a nemzeti demokrácia háromszínű jelvényét hordta. Sőt azzal is eldicsekedett a Kaszinóban, hogy még a hálóingén is viseli.

Az állomásfőnök olvadozott a gyönyörűségtől, mikor a szánkóból a lengyel-bundák tömkelegéből kihámozta a kegyelmes urat és a kegyelmes asszonyt, akinek prêmes keztyűjére olyan csókot cuppantott, hogy az ostorhegyes ló megugrott tőle s a kegyelmes asszony önkénytelenül is a keztyűt vizsgálta, hogy nem szakadt-e ki valahol? A bakon, a grófok kocsisa mellett ült a kegyelmes urék suhanc fia. Szálas természetű, tejképű fiú, akit csak kiskorúsága mentett meg attól, hogy még nem képviselő.

— A vonatra sokat kell még várunk?

— Kegyelmiességed parancsára mindjárt itt lesz — felelte a főnök ur és a vasuti szolgák segítségével az állomásra cipelte a bundákat, be, egyenesen a jól fűtött első osztályú váróterembe.

Azután jött a jelzés, hogy a gyors félórát késik. A főnök ur jelentette a kegyelmes urnak, a kegyelmes ur pedig tudomásul vette:

— Nem baj. Nem fagyunk meg.

A főnök ur rendbe hozta a családtagok jegyeit. A kegyelmes ur jegye rendben volt. Leültek és vártak, míg a főnök ur el-kotródott.

lelkesezéssel mondta ki, hogy egyetért a megállapodásokkal.

Horvátországi testvéreink, akiknek a győzelem kicsikarása körül elévülhetetlen érdemeik vannak, **Zágrábban és Sziszekén** tartottak gyűlést, ahol a munkásokon kívül a déli vasuti kinevezettek is teljes számban megjelentek. A központi szervező bizottság kiküldöttje, *Dovcsák Antal* munkástárs ismertette a két gyűlésen a békés megállapodást, amelyhez mindkét gyűlés hozzájárult. Zágrábban *Győri, Sziszekén Zsivics és Kornfeld* munkástársak szólaltak fel.

Mind a hat gyűlésen *egyhangzúlag* elfogadták a következő határozati javaslatot:

A mai gyűlés kimondja, hogy az országos szervező bizottság és a Déli vasut igazgatósága között a Déli vasut munkásai és kinevezett alkalmazottai helyzetének javítása érdekében kötött *megegyeztetéshez* hozzájárul.

A gyűlés a Vasuti munkások országos szervező bizottságának a harc szervezése és a béke létrejötte kívül kifejtett odaadó és céltudatos működéséért *elismerést és bizalmat* szavaz.

Végül kimondja a gyűlés, hogy a béke idejét a szervezkedés teljes kiépítésére használja fel és minden erővel azon lesz, hogy a szervezettől még távol álló munkások és kinevezettek besoroztassanak táborunkba, mert csak ezzel biztosíthatjuk a jövőben a déli vasutasok igazainak a teljes győzelmét.

SZEMLE.

Három év.

Lapunknak jubileuma van. Április 15-én mult három esztendeje, hogy a *Magyar Vasutas* első száma megjelent. Mozgalmas, puskaporos idő volt, amikor a fővárosi Máv. munkások készsége lehetővé tette, hogy egy céltudatos és szókimondó, elsősorban a vasuti munkások érdekeit szolgáló lap megjelenjen. A nagy vasutas-sztrájkot megelőző viharral teljes napok voltak azok. A kinevezettek mozgalmának akkori vezetői, akik ma jórészt a szentkoronás pocsolában terpeszkednek, szándékosan kizárták a Máv. munkásokat a mozgalmából. Ez a rosszakaratu és rövidlátó mellőzés nagyban hozzájárult a munkások ama vágyának felébresztéséhez, hogy szószólójuk legyen egy általuk kiadott közlönyben. Ilyenformán

az akkori sztrájkvezérek, akik később zsi-rondisták lettek, azután Batthyány-hnszár-
rokká vedlettek, a mi céltudatos mozgal-
munk megindításában akaratlanul is közre-
működtek.

A *Magyar Vasutas* első és második számának a megjelenése közé esik a sztrájk négy napja. Már az első száma után olyan befolyást szerzett lapunk főként a budapesti vasuti munkások között, hogy őket az *ágyutöltelék* szerepétől sikerrel visszatarthatta.

Azután következett a bukás okozta elernye-dés és csüggedés korszaka, amikor csupán lapunk tartotta a lelket a vasutasokban. A régi vezérek elnémultak, a kinevezettek reményvesztetten vonultak vissza és csupán a *Magyar Vasutas* által szervezett és vezetett vasuti munkások képviselték a vasutasok igazait.

Három év mult el azóta. Ez a három év becsületes, szorgalmas munkával és nagy sikerekkel van kitöltve. Két éven keresztül a lapunk köré csoportosult szabad szervezet küzdött teljes eredménnyel a vasuti munkások helyzetének javításáért. Idestova egy éve, hogy szövetségünk is megalakult és együtt küzd lapunkkal. A szervezkedés, az összetartás és az *osztálytudat* óriási térhódítása a három év munkája. És ha ma már mintegy huszonötezer vasutas hive a modern alapokon nyugvó szervezkedésnek, az első-sorban a *Magyar Vasutas* felvilágosító és küzdő munkájának az eredménye.

Sajátságos játék a véletlennek, hogy lapunk megalapításának valamennyi év-fordulója egy-egy nagyjelentőségű és a fokozatos haladást jelző eseménnyel kapcsolatos. Maga a *Magyar Vasutas* alapítása összecsik a nagy sztrájjal. Az első év-forduló a szervezett vasuti munkásság első nagy győzelmével esett össze: a Konzum közgyűlésén mintegy ezer szavazattöbbséggel kibuktatták az eddigi elnököt, dr. Kiss Jánost és pártját. A második évforduló hozta meg a Vasuti Munkások Országos Szövetségének a jóváhagyását.

A mostani, harmadik évforduló a fejlődés útján a legnagyobb haladást jelzi. A *Magyar Vasutas* által tömörített szervezetünk az *első nagy bérhercot győzelmesen fejezte be* és ezzel a tűzköresztelőt állotta meg. Azon-felül teljes hőmítő erővel terjeszkedik a kinevezettek között is.

Micsoda ellentét a három év eleje és vége között. Három évvel ezelőtt a munká-

sok mostoha gyermekei voltak a Máv.-nak, mellőzve és megvetve saját testvéreik, a kinevezettek által. Ma — a három év előttiékhöz sokban hasonló körülmények között — a mi szervezetünk az egyedül erős, bátor és győzelmes. A kinevezettek pedig csoportosan menekülnek hozzánk, mert itt találnak biztonságot és a jobb jövő biztosítékát.

A harcnak, a sikereknek három eszten-deje van mögöttünk. A jövőben is harcolni akarunk és fogunk a vasuti alkalmazottak igazai mellett.

A szentkoronás adó.

A vasutasokat, sok egyéb teher között, a szentkoronás adó is nyomja, ha elég elő-vigyázatlanok voltak, hogy a Batthyány-huszárok hálójába tévedtek. Aki egyszer aláírta a szentkoronás szövetségbe való be-lépési ívet, azt fogva tartják, mintha az ördögnek adta volna el magát szöröstül-börötől. A kilépést megnehezítik, csak fel-tételesen és a naptári év végén engedik meg, addig pedig könyörtelenül *hivatalból levonják a tagjárulékot*, tehát végrehajtás útján hajtják be a Batthyány-adót.

Hogy most a kinevezettek is mind széle-sebb körökben kezdik belátni, milyen érték-telen, sőt egyenesen káros a vasutasok legfontosabb érdekeire nézve a szentkoronás szövetség, persze szeretnének szabadulni az ölelő karjai közül. Be is jelentik tömegesen a kilépésüket, de azon panaszkodnak, hogy a bejelentett kilépésük dacára mégis foly-ton levonják havonként a szentkoronás járulékot.

A hozzánk fordult panaszok figyelmét felhívjuk arra az igazgatósági leiratra, amely annak idején ebben az ügyben szövetségünk-höz érkezett. A leiratnak ez a szövege:

*Magyar királyi államvasutak.
Igazgatóság.*

148206
A I. szám.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségé tek. köz-ponti vezetőségének.

Budapest,

VII., Rottenhiller-utca 5/a.

A t. szövetség folyó évi július hó 21-én küldött-ségileg folyamondványt adott át a Máv. igazgató-sági elnöknek, amelyben azt kéri, hogy „A ma-gyar szent korona országai vasutas-szövetsége” javára az alapszabályszerű tagdíjakat a miskolci

— Elég udvarias ember — jegyezte meg a kegyelmes asszony.

A kegyelmes ur cigarettára gyújtott és azt mondta:

— Kissé tola-kodó. Nem szeretem a tola-kodó embereket. Duci, nézd meg, a bundám zsebiből nem veszett ki valami?

A kegyelmes ur első sorban azokra az emberekre gondolt, akik a bundát ide-oda huzgálták. Mikor megtudta, hogy semmi sem veszett el, mert hiszen nem volt a bunda zsebeiben semmi, annyit mondott:

— Vannak még becsületes emberek a parasztok között is. Ezt a népet meg kell mentenünk az elkorcsosodástól. Nem igaz?

A kegyelmes asszony igent intett. Mi köze neki a néphez? Különösen most, mikor fázik a lába.

— Brr... de jó volna már otthon lenni.

— Csak türelem, Dundikám, az élet kü-z-delem. — szólt a kegyelmes ur és lehevert a fadványra, de nem sokáig bírta.

— Veszett kemény. Majd szólok a mi-niszternek, hogy ha akar valami okos refor-mot, hát cserélje ki az első osztályok fakanapéját bór-pamlaggal. Az emberen tyuk-szemeket tör ez a kemény jószág.

Az állomásfőnök bealázatoskodott.

— Nem méltóztatnak valamit parancsolni?

Mély csend. A kegyelmes ur végre rászánja magát a feleletre.

— De igen, kedves főnök ur.

A főnök ur arra gondol, hogy e pillanat-ban szerencsés lesz a kegyelmes urékat egy pohár meleg borral vagy egy fndsá teával

megkínálni, de a kegyelmes ur széttépi ál-nainak rózsaszín fátyolát.

— Hozza ide a gyorsvonatot vagy az Andrassy-uti palotámat.

Nagyot kacagnak a pompás viccen. Maga a főnök ur ugy nevet, hogy a szeméit törli, aztán mély hajlongások között eltávozik. Az ajtóban azon törli a fejét, hogy illik-e kegyelmes urak és urnők társaságában annyira nevetni, hogy az ember a szeméit törölje utána.

A percek kinosan telnek. A főnök ur megint bekukkan, hogy ég-e a kályha. A hidegről jött. A meleg levegő párákat rak az orrába. Ugy őrzi, hogy mindjárt el-csöppen. Illik-e ilyen társaságban megtö-rülni az orrát? Nem tudja. Inkább hirtelen kifordul és a perrenon cselekszi meg.

A hordárok az állomás ajtajában tana-kodnak, hogy melyikük menjen be a bun-dákért, ha megérkezik a vonat. A II. osz-tályban is van egy-két utas. Ki az ördög törődik most ezekkel, mikor itt várakozik a kegyelmes ur? Az igaz, hogy tavaly elfe-lejtett borralalót adni, de hát nem volt aprópénze. Most alkalmasint kipótolja.

Maga a főnök ur jelenti, hogy bejött a vonat. A kegyelmeseket bundástul, minde-nestül felkapják s a markukban hurcolják az I. osztályu kocsi ajtajához. Az utasokkal megrakott folyosón alig lehet mozogni.

— Kalauz, üres fülkét — parancsolja lent a főnök ur.

— Még Aradon elfogyott. Jójeakát!

A főnök ur kétségbeesetten tapossa a havat. A vonat füttyent, elindul. A kegyel-

mesek ott állnak a folyosón. A bundáktól alig bírnak mozogni. De meg mennyi ember ácsorog a folyosón! Disznóság! És még hozzá miféle emberek! Bundátlan, ringy-rongy népség, kereskedők, hivatalnokok, ispánok, ügyvédek. Ezek a II. osztály tölte-lékei volnának, de Szolnoktól állva utaznak az I. osztály folyosóján.

A kegyelmes ur sűrűg-forog. A fülké-k tele vannak. A II. osztály utasai annak ide-jében beszorultak ide és most bent kártyáz-nak, horkolnak, veszekednek. Az istennek se mozdulnak ki Pestig. Mit csináljanak most?

A kegyelmes ur a pokolba kívánja az egész gyorsvonatot becses családjá kivéte-lével. A düh előnti, de nem tud se jobbra, se balra mozogni.

— Duci, rakd le a bundákat!

— Ezeket a drága, lengyel bundákat?

— kérdi rémülten a kegyelmes asszony.

— Semmit sem sajnállok. Magáról van szó. Üljön a tetejükbe. Mi majd állunk Pestig. Egyébként is mulatságos a helyzet.

A kegyelmes ur keserűen kacag. A ke-gyelmes asszonyt letuszkolják a bunda tete-jére. A kegyelmes ur a foga közt károm-kodik.

— Nincs itt panaszkönyv? — kérdi Duci.

— Nincs szükségem panaszkönyvre. El tudom intézni panaszkönyv nélkül is — mondja a kegyelmes ur jó hangosan, hogy a körülötte szorongók hallják.

Azok nem igen hallják. Elkeseredett utas-népség az egész folyosó. Egyik lábról a másikra állva haladnak Pest felé. Jön a kalauz. A kegyelmes ur csunyan néz rá.

Máv. munkások keresetéből hivatalos levonás utján szedessenek be.

Szóban levő szövetség javára a tagsági díjnak hivatalos levonás utján leendő beszédese miniszteri rendeleten alapszik s a szövetség tagjai között fennálló viszonyból ered: — mindaddig tehát, amíg a vonatkozó miniszteri rendelet és tagsági viszony fennáll, a tagsági díjnak hivatalos levonás utján leendő beszédését *csak a tag személyes felszólalása esetén szüntethetjük be, mely felszólalásnak rendes hivatalos uton kell történnie* s harmadik személytől érkező ily tárgyú kérelmet figyelembe nem vehetünk.

Erről a t. szövetséget említett folyamodványa elintézésétől ezennel értesítjük.

Budapest, 1906 július 22.

Az általános igazgatási főosztály:

Dr. Kiss

igazgató-helyettes.

Ez a leirat világos és érthető utmutatást tartalmaz arra nézve, hogy miképpen a terhes, igazságtalan, gyűlöletes Batthyány-adótól megszabadulni. Aki nem akarja tovább nyögni a hivatalos levonást, az a *szolgálati főnöksége útján* adja be a következő kérvényt az igazgatósághoz:

Tekintetes Igazgatóság!

Tisztelettel kérem, melóztassék a „Magyar szent korona országai vasutas-szövetsége” tagjárulékainak hivatalból való levonását beszüntetni.

Kiváló tisztelettel

X. Y.

Ezt a kérvényt betérjesztheti minden tagja a szentkoronás szövetségnek, *akár felmondott, akár nem.*

Arról is gondoskodás történik, hogy a Déli vasutnál hasonló módon lehetne a hivatalos levonások alól szabadulni.

Győzelmes szertári sztrájk.

Piskiről jelentik nekünk: A piskii szertári munkások f. hó 8-án *sztrájkba léptek*. A sztrájk csak egy napig tartott és győzelemmel végződött. A sztrájk oka az volt, hogy a szertárfőnök a munkásoknak kijelentette, hogy ezentul két hétig napibérben és két hétig egyezményben fognak dolgozni. Ez még nem lett volna baj, hanem azt is hozzátette, hogy akik egyezményben fognak dolgozni, azokért, ha baleset éri őket, a vasut nem vállal szavatosságot, sem betegségekben nem részesíti őket. Szóval: az állandó munkásokat kiségitőkké akarta degradálni és velük szem-

ben még a Máv. törvényes kötelességét is meg akarta tagadni.

E kijelentés után a munkások azonnal beszüntették a munkát. A főnök kapkodott fűhöz-fához, az osztálymérnökséghez fordult munkásokért, kapott ugyan egy pár gyászvitét, de számítása nem sikerült teljesen, mert ott is sok a munka s nem kapott eleendő munkásokat.

Igy aztán megtört s már másnap visszavonta kijelentését, mire a sztrájk megszűnt.

Örömmel üdvözljük a derék piskii szertári munkásokat az ocsmány támadás sikeres visszaveréséhez. A tanulságos esetből munkástársaink láthatják, milyen nagy az értéke az összetartásnak. A hatalmon levők pedig megtanulhatják belőle, hogy kik is izgatnak és bujtogatnak tulajdonképpen.

Egy élődi a sok közül.

Megjelen itt a fővárosban *Magyar Közlekedés* címen egy szaklap, amely a következő sokoldalú alcímet viseli: „posta, vasuti, hajózási, közgazdasági és társadalmi hetilap”. A szerkesztője ennek a lapnak valami *Nézsai R. Pál* nevű ur.

Ez a lap a megvásárolt és leszerelő postások lapja. Amolyan szentkoronás közlőny a postások között. Minden szavából kéri a készpénzen kibérelt lelkiismeret. Valahány igazságos és céltudatos mozgalmat a postások helyzetük javítása céljából indítottak, valamennyit hátbatámadta ez a sok című lapocská. A postások jogai és szabadsága ellen intézett hatalmi merényletek ellen egyetlen elítélő szó sincs. A postai alkalmazottak például kongresszust akartak tartani. A kereskedelmi miniszter és a posta-igazgatók furfanggal és erőszakkal leszerelték ezt a mozgalmat. A Magyar Közlekedés akkor ujjongot. *Kossuth* Ferenc természetesen a postásoknak tett ígéreteit sem váltotta be, mire újra fölmerült az országos postás-kongresszus és az országos postás-szövetség eszméje. *Kossuth* erre keményhangu rendeletben tiltotta el a postásokat a kongresszustól és a szövetségtől. A *Nézsai R. Pál* ur lapja erről a rendeletről tudomást sem vett, hanem tovább zengi a hatalom talpnyaló dicsőítését.

Nagy harcaink és bokros szervezkedő munkánk közepette nem igen törődünk ennek az élődi lapnak a szennyével, ha nem

asszonyt a bundákról. Kezét felé nyújtja és mosolyogva kérdi:

— Szabad lesz, drága nagysám?

A kegyelmes ur azt hiszi, hogy megüti a guta. Hirtelen odalép, felkapja a kegyelmes asszonyt és az önkéntes kezét ő maga fogja meg.

— Parancsoljon csak erre sétálni. Bocsnat, hogy zavartuk.

Micsoda keserű gunnyal mondta ezt! Az egész folyosó kacagott bele, még az önkéntes is. Mit csináljon? Gorombáskodjék, ő, a demokrata? Egy darabig szünetel a leülés, a felállás. A kegyelmes család beszélgetni kezd!

— Pffuj, micsoda levegő!

— Máskor szakaszt bérelünk! Ebbe az utazásba belebetegszünk! Micsoda társalgás ez itt!

— Szégyelje magát a miniszter! Megírom neki levélben.

— Jól teszed. Szidd le!

— Másfél órát késtünk.

— Rettenő idő. Hogy visit a szél. Egyre havazik.

— Jaj, édeseim, most jut eszembe. A kocsit rendes időre parancsoltam az állomáshoz. Szegény lovak!

— Szegény Ráró! Szegény Csillag!

— Megfázhatnak, megbetegszenek.

A nemzeti demokrácia csillagainak eszükbe jutottak a lovak és majdnem sirni kezdtek. Ki az ürdög gondolt volna arra, hogy a lovakkal kocsis is van?

mártaná magát tulságos lakáj-buzgalmában a vasutas-dolgokba is. Egyik utolsó számában megrója a vasuti munkásokat, amiért két küldöttjük otthagya a hirhedt ankétot. Utolsó számában pedig a déli vasutasoknak immárt lezárt mozgalmával foglalkozik és buta-suta módon bujtogatja az államhatalmat, hogy egész erejével sujtson le az izgatókra.

Ezeket a perfidiákat följegyeztük, hogy egyszer mindenkorra megmondhassuk annak a minden lében kanál papiros-csavargónak: a tanácsaiból nem kérünk, a fenyegetéseit pedig megmosolyogjuk.

Egyébként pedig reméljük, hogy a postások is talpra állanak és érdeme szerint bánnak el az ilyen martalócokkal.

A süketnémák.

Amíg a déli vasutasok helyzetük javításáért a veszedelmes kemény harcot folytatták, a szentkoronás szövetség hátba támadta őket és felkinálkozott a Déli vasut igazgatóságának. Dieső elnökük, *Batthyány Tivadar* gróf nyílt levélben jelentette ki, hogy nem helyesli, sőt elítéli a passzív rezisztenciát. Közönyük pedig fogadkozott, hogy ők jó, szófogadó gyermekek, akik nem is gondolnak a passzív rezisztenciához hasonló gonosz dolgokra, mint azok a rossz, szervezett vasutasok. A harc folyamán tehát mindent megtettek, hogy a győzelmet megakadályozzák.

A déli vasutasok harca mégis győzelemmel végződött. De a szentkoronások most egyszerre vakok, süketek és némák lettek. Nem látnak, nem hallanak és elvesztették a szavukat. Április 5-én volt a békekötő tárgyalásunk a Déli vasut igazgatóságával, másnap tele voltak az összes napilapok a békekötés hírével. Csak egy lap nem vesz róla tudomást: a szentkoronások központi közlönye. Összehord hetet-havat, de a déli vasutasok győzelméről egyetlen betűvel sem emlékszik meg.

Ugy lehet, azt hiszik azok az együgyűek, hogy ha ők becsukják a szemüket, akkor nem süt a nap. És ha ők hasra fekszenek, nem forog a föld. Ha ők nem vesznek tudomást a mi győzelmünkről, akkor az a győzelem nem is létezik.

Vagy pedig — ami legvalószínűbb — attól tartanak, hogy ha lapjukban megírják, hogy a mi szervezetünk erőyes fellépése milyen szép vívmányokat szerzett a Déli vasut munkásainak és kinevezetteinek egyaránt, akkor a legkorlátoltabb szentkoronások is belátják, hogy melyik az igazi, helyes út és seregestől otthagyják a nemes gróf szép szakállát.

Akárhogy áll is a dolog: az ő gyenge kacsóikkal nem tartóztathatják fel a fejlődés kezelését. Vakok és süketnémák maguk sem tudnak menni, semhogy másokat tudnának vezetni.

Mienk a jövő!

Szentkoronás állatok.

Ilyen is van már. Senki se merje ezentul állítani, hogy a szentkoronás szövetség semmit sem tett. Dehogy is nem! Korszakalkotó nagy dolgokat játszva üt nyélbe. És amellet olyan szerény, mint az ibolya. Nekünk kell az ő érdemeiket napvilágra vinnünk.

Ime a legújabb szentkoronás tett: Szövetségi közlőnyük legújabb számának *hivatalos* rovatában értesítik a tagokat, hogy a gróf *Batthyány Tivadar* ur elnökle alatt álló szövetség meghonosította — az *állatbiztosítást*.

Döbbenetesen nagy meglátottságunkban csak egy kérdésre van erők:

— Hát olyan közvetlen veszedelem fenyegeti a szentkoronás vezéreket, hogy annyira sürgősnek találják az — állatbiztosítást?

Vasutassors.

Temesvárról jelentik: Sulyos baleset érte Domosi Pál vasuti kocsitolót. A józsefvárosi

— Szép vonat ez a maguké — mondja jelentőségteljesen és orra alá nyomja az arképes vasuti jegyet, hadd lássa az a vasuti, hogy kivel akadt dolga.

De az se látja. Egyet ránt a vállán és tovább megy. Azaz menne, de a kegyelmes asszony éppen utjában ül.

— Egy kis helyet kérek, nagysága!

Brrr!... mily sértés. A kegyelmes ur úgy érzi, hogy gyilkolni tudna. Hirtelen felkapja a kegyelmes asszonyt, utat enged a kalauznak és tehetetlen dühében udvariassággal orditva a kalauzra:

— Méltóztassék, kalauz ur!

A kegyelmes asszony megint leül. Az emberek szívaroznak és beszélgetnek mindenről. Üzlet, politika, hó, termés, színház, utazás, családi ügy tarka összevisszaságban járja. Senkise akarja észrevenni, tudni, méltányolni, hogy a kegyelmes urék, a nemzeti demokrácia apostolai folyosón állva, ülve, nyomorogva utaznak, míg a meleg, puha fülkékben sertéskereskedők, bankhivatalnokok hortyognak és kártyáznak.

Hogy a multság tovább tartson, valami apró állomáson a vonat félórát áll. Aztán alig indul el, valahol nyílt pályán is megcselekszi ugyanezt...

Közbe jönnek-mennek az emberek a folyosón. Ki a kupé végére, ki az étkező kocsiba igyekezik vagy onnan jön. A kegyelmes asszonyt mindannyiszor fel kell emelni a bundákról, hogy rá ne tapossanak.

Jön valami jókedvű önkéntes, akinek szörnyen tetszik az állapot. Udvarias akar lenni, maga akarja felemelni a kegyelmes

pályaudvaron tolatással volt elfoglalva, amidőn jobb keze egy nehéz csapóajtóba került, amely mutató ujját teljesen összezúzta.

Páder Imre székesfehérvári születési, 28 éves vonatfékező Tárnok állomáson leesett a vonatról. Egy kocsi alá került, amelynek kereke levágta mindkét lábát. Haldokolva hozták a fővárosba, ahol a Szent János-kórházban helyezték el. Itt meghalt.

Lapunk más helyén irunk egy nagy vasuti balesetről. Kolozsvárról szintén jelentenek egy esetet, mely könnyen végzetessé válhatott volna. Ugyanis a kolozsvári állomáson az éjjel 12 órakor érkező szamosvölgyi vonat összeütközött az állomáson egyik kocsi-tolatató mozdonygal. Az összeütközés következtében a tolató mozdony és három teherkocsi teljesen használatatlanná zuzódott. A szamosvölgyi vonat vezetője a mozdonyról, a heves összeütközés következtében, leesett és a jobb lábán súlyosabb természetű zúzódást szenvedett. A megsérült munkásnak nyomban segítségére siettek többi munkástársai és lakására szállították.

Sándor Mátyás, csongrádi születési, 20 éves kisegítő fékező a lipótvárosi állomáson kocsi-tolatás közben a kerekek alá került. A lábát lemetszették a kerekek. A Rókusba szállították.

A temesvári vasutasok tiltakozása.

Temesvárott pattant ki a hire a gróf Andrássy Gyula belügyminiszter botrányos rendeletének, amely a vasutasokat, mintha csak betörők és orgyilkosok volnának, csendőri megfigyelés alá helyezi és a vasuti munkások országos szövetségét buta és gonosz rágalommal illeti. Csak természetes, hogy a temesvári vasutasok tiltakoztak legelsőknek a belügyminiszter birhedt kozákrendelete ellen. Fényesen látogatott gyűlést tartottak csütörtökön, amely tiltakozott Andrássy rendeletere ellen, de egyuttal erélyesen megsürgette a vasutasok igazságos követeléseinek a teljesítését. A nagyszabású és kitűnő lefolyású gyűlésről a következő tudósítást kaptuk:

Temesvári testvéreink e hónap 11-én, csütörtök este fél 7 órakor, a Polgári Lövéde nagytermében nyilvános vasutasgyűlést tartottak. A gyűlés már a kozákrendelet jegyében folyt le: künn egész kis csendőrsereg cirkált, benn a teremben pedig valóságos rendőrkülönítmény táborozott. A „karhatalom“ tüntető felvonulása, de még a barátságtalan, esős időjárás sem tartotta vissza a vasutasokat a tömeges megjelenéstől. Több mint ezer vasutas, nagyobbreszt vasuti munkás, de szép számmal kinevezettek is, zsufolásig megtöltötték a helyiséget.

Klement Ferenc munkástárs az egybehívók nevében üdvözölte a megjelenteket. Ajánlatára elnöknek Lutz Bélát, jegyzőnek pedig Vogl Miklós munkástársakat választották meg.

Lutz elnök bejelenti, hogy a vasuti és hajózási-felügyelőség képviselőjében Varga György felügyelő ur jelent meg, azután átadja a szót Koppner Armin elvtársnak, aki helyeslés közepette ismertette az államvasuti alkalmazottak helyzetét. Rámutatott arra, hogy mielőtt a mai többség uralomra került, milyen ígéreteket tettek a vasutasoknak, most pedig, hogy a nemzeti kormány nyeregbe került, úgy segít a vasutasokon, hogy csendőroket küld a nyakukra. Az csak alávaló kifogás, hogy a szövetség izgat. Szónok egyenesen kérdést intéz a megjelentekhez, hogy ki izgat? (Felkiáltások: Nyomorúságos helyzetünk! A kormány!) Kemény bírálat alá veszi azután a szónok a kormány szociálpolitikáját és megmagyarázza, hogy a munkásellenes rendszabályok azért lehetségesek, mert a nép legnagyobb része, a munkásosztály, ki van zárva az

alkotmány sáncaiból. Ez okból követelni kell az általános, titkos választójogot. Végül erőteljes tömörülésre szólítja fel a megjelenteket.

Oesterreicher Lipót munkástárs felkéri a gyűlést, hogy tiltakozzék a miniszter azon vádja ellen, mintha a szövetség izgatna. Ez nem igaz! A vasuti munkások szövetsége sem nem izgat, sem nem terrorizál. Kérdi a jelenlevőket, hogy ki erőszakolta őket a szövetségbe való belépésre? (Egyhangulag: Senki! Önként léptünk be!) Rámutat a különböző szolgálati ágak rossz helyzetére és felkéri a kinevezetteket és munkásokat, hogy úgy mint a délivasutasok, egy táborba, egy zászló alá tömörüljenek. Utána egy Bajusz József nevű mozdonyvezető szólalt fel, hogy Kossuthot megvédje. Ő határozottan tudja, hogy Kossuth kasszájában nincsen pénz, azért nem adhatja a vasutasoknak az ígért fizetésrendezést. Legyenek tehát türelemmel a vasutasok.

A Pető Tivadar tanítványának Koppner elvtársunk megadta a kellő és helyénvaló választ. Ne adjon ki a miniszter — ugymond — sok százmilliót katonaságra, hanem javítson legalább husz millióval a vasutasoknak is és akkor lesz pénz. Freund elvtárs a felszólalásokat németül ismertette, mire Lutz Béla elnök szólalt fel és rámutatott arra, hogy nem szövetségünk izgat, hanem izgat az a körülmény, hogy a vasutasok háromnegyed részének feleségei és gyermekei gyárakban kénytelenek dolgozni, mert az így elért együttes kereset sem elég arra, hogy a mai viszonyok között embert megillető élethez jussanak. Kéri a jelenlevőket, hogy járuljanak a következő határozati javaslatához:

Határozati javaslat

A vasuti munkásoknak Temesvárott, 1907 április 11-én tartott nagygyűlése lángolóan tiltakozik a belügyminiszter ur által kiadott és a csendőrok által való megfigyelésre vonatkozó rendelet ellen; tiltakozik a gyűlés továbbá azon rágalom ellen is, mintha a vasuti munkások országos szövetsége a vasuti munkáságot egy esetleges passzív rezisztenciára izgatná. Ezt, mint egy európai államhoz semmiképpen nem méltó cselekedetet, megbélyegzi a gyűlés és állampolgári jogaink ellen intézett merényletnek tekinti. Kimondja továbbá a mai nagygyűlés, hogy jogainak hathatós kivívása érdekében úgy gazdasági, mint politikai téren a munkássággal karöltve halad és azzal vállvetve küzd egy jobb és egy igazságosabb társadalmi rend megteremtéséért.

A felolvasott határozati javaslatot a gyűlés egyhangulag elfogadta, mire elnök a lelkes lefolyású gyűlést berekesztette.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Figyelem! Szövetségünk helyiséget változtat. Május 1-től mindennemű levelezések és küldemények az új helyiségbe címenndők: VII. ker., Dembinszky-utca 6. szám, I. em. 10. ajtó alá. Felhívjuk a t. vezetőségeket, hogy a helyiségváltoztatást össze-jövedeleken vagy értekezleteken adják a tagok tudomására, nehogy helytelen címzés miatt a postai küldemények elkallódjanak.

A helyicsoportok közleményei.

Figyelmeztetés. Figyelmeztetjük azon összes tagjainkat, akik tagsági járulékaikkal hátralékban vannak, alapszabályszerű kötelezettségeiknek tegyenek eleget. Ellenkező esetben kénytelen a vezetőség az elmaradt tagokat a taglétszámból törölni.

A központi vezetőség.

Az istvántelki helyicsoport vezetőse értesíti a t. tagtársakat, hogy az április havi taggyűlés folyó hó 27-én, szombaton, tartatik meg.

Továbbá a könyvtári órák a jövőben nem szerdán, hanem minden csütörtökön tartatnak. Egyuttal értesítjük a t. tagtársakat, hogy a folytatólagos felolvasások min-

den héten szerdán tartatnak. Kérjük a t. tagtársakat, hogy a felolvasásokat minél nagyobb számmal látogassák.

A szegedi helyicsoport folyó hó 21-én, délután 3 órakor, taggyűlést tart, melyre a tagtársak tömeges megjelenését kéri a vezetőség.

A debreceni helyicsoport hivatalos helyiségét 1907 május hó 1-től Gróf Degenfeld-tér 2. sz. alól Nap-utca 16. sz. alá helyezi át, melyről a tagtársak értesítetnek. A vezetőség.

A pécsi helyicsoport elnökét további intézkedésig Reinisch József helyesittesiti. Lakik Tavasz-utca 4. szám alatt.

A kolozsvári helyicsoport vezetőse lemondott. Ezen ügyből kifolyólag a helyicsoport folyó hó 28-án, az „Összhang-egylet“ helyiségében (Ferencz József-ut 63) d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya az új vezetőség megválasztása lesz. A napirend fontosságát tekintve, kérjük a helyicsoport tagjait, hogy teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A dési helyicsoport helyiségét a „Nagy Fához“ címzett vendéglőbe helyezte át. Hivatalos órák és vezetőségi ülés vasárnapokon d. u. 2—3 óráig. Taggyűlés minden hó 4-ik vasárnapján. A legközelebbi taggyűlés április hó 28-án lesz, amelyre a tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

A petrozsényi helyicsoport helyiségében, Granszám Károly-féle vendéglőben, április hó 29-én taggyűlést, május hó 13-án pedig vezetőségi gyűlést tart.

A rákoskeresztúri helyicsoport folyó hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor taggyűlést, este 6 órakor pedig felolvasást tart.

A ceglédi helyicsoport vezetősége minden hónap első három napján 6—9 óráig befizetéseket eszközöl. Mindenki saját érdekét szem előtt tartva, tegyen eleget ebbeli kötelességének.

A kispesti helyicsoport 1907. évi május hó 5-én taggyűlést tart. *Erkölcsei kötelessége minden tagtársnak a gyűlésen megjelenni.*

A taggyűlések minden hó első vasárnapján, d. u. 3 órakor a „Munkás-Körben“, Kispeszt, Üllői-ut 125. sz. alatt tartatnak.

A lellei helyicsoport április 21-én, a szokott helyen, taggyűlést tart, mely alkalommal egy bizalmiférfi választása is napirenden szerepel.

A gyomai helyicsoport folyó hó 21-én, este 6 órakor taggyűlést tart Szilágyi Gábor munkástárs lakásán. Az összes tagtársak ott legyenek!

Hajrá!

A munkások elleni hajszaának se vége, se hossza. Az ország főkonstáblerjától kezdve, a hájfejű szolgabírók, apró kaliberű sinbetyárok, a munkások által pénzelt pályarémek, mind összefogtak, hogy letiporják az előrehaladó vasuti munkáságot.

Amit csak elvetemült koponyák kitalálni képesek, mindazt felhasználják arra, hogy végig ostorozzák a munkáságot vele.

Ez a rovat már kezd állandó lenni lapunkban. Nincs hét, amelyen egy csomó „stiklinek“ a hire hozzánk ne érkezne.

A héten a ceglédi kapitány rendőrokkal vezettette elő Tóth Józsefet, a ceglédi csoport elnökét. Tiltott gyülekezéssel vádolták és csak 2 órai fogvatartás után bocsátották szabadon.

A lapunkból már jól ismert *csurgói* főszolgabíró a héten ismét remekelt. Pénteken tudomásul vette a *barcsi* alakuló gyűlés bejelentését, de vasárnap, három órával a gyűlés megtartása előtt visszaszavta az engedélyt ama indoklással, hogy a gyűléseket 15 nappal hamarabb kell bejelenteni.

Hogy melyik egyiptomi álmoskönyvből szedi a főszolgabíró ur ezt a végzést? ... Szinte bámulatba esünk, ha rágondolunk és nem tudjuk, mi nagyobb: a vasuti munkások türelme, avagy a főszolgabírói butaság.

A gyomai helyicsoport elnökének ügyét

az aradi üzletvezetőség még mindig nem intézte el. Hát mi gondoskodni fogunk arról, hogy az üzletvezetőség valahogy meg ne feledkezhesse róla.

Az összességet megsemmisíteni nem tudják, tehát az egyeseket veszik üldözőbe. De hogy mennyire szolidáris az *egyesekkel* az összesség, arra nézve élénk bizonyosság az *istvántelki* eset, ahol *Cservenka* Miklós munkástársat akarták lehetetlenné tenni.

Azt hitték odafönn, hogy ha Cservenkát kiteszik a műhelyből, az éhség fogja kényszeríteni, hogy „*izgatásaival*” felhagyjon.

Helyen vagyunk! Egy emberrel több lesz, aki szabadabb lesz, mint társai. Egy emberrel több lesz, aki minden idejét, tudását beleviheti majd a harcba. És ha ez az egy ember többé nem is szívja magába a máv. műhelyek gyilkos levegőjét, de azért itten lesz közöttünk és *velünk* kiűz továbbra is.

És hogy nem lesz a harcban egyedül, arra bizonyosság ama százak által látogatott gyűlés, amelyről tudósításunkban számolunk be.

*

A gyűlésen *Kiss Miklós* emelkedett szólásra. A vasuti munkások üldöztetése hozott ide bennünket. Nem a szövetség izgat, hanem a rendeletek. Ha a szövetség tényleg izgatott volna, be nem tartotta volna alapszabályait, a miniszter régen, feloszlatta volna. Ha az a munkás műhelyen, vagy szolgálaton kívül jogait gyakorolja, akkor rendszabályozzák. A puská visszafelé fog eltilni. Ha a miniszter eljött volna ide erre a gyűlésre és látta volna a hangulatot, akkor már holnap levonná a konzekvenciákat. A rendőrspiclik működése éppen beleillik ebbe a mai tulipántos érába. Mi nem kezdünk táncolni, majd mi fogunk muzsikálni és majd ők fognak táncot járni! Ha a kormány taktikázik, majd mi is tudunk szolgálni nekik taktikával. (Élénk éljenzés és taps.)

Garai Armin kért szót. A tulipántos kormány elhozta ide az angliásokat, de nem a nyomor tanyáit mutatta meg nekik, hanem a hatalmasok kaszinóit. Elhozták ide az angolokat, hogy elhitessék velük és azt a hirt vigyék haza, hogy milyen boldogság van itt Magyarországon és hogy micsoda jó sorsuk van itt a munkásoknak. Telik Magyarországon vigan pausálékra, puskatusra, csak a munkásoknak: *coki*.

Ezután *Farkas Izor* munkástársat kívánta a gyűlés hallani. Farkas elvtárs visszaemlékszik arra az időkre, amikor még alig voltak összeköttetések. Akkor is, azóta is voltak és vannak rendszabályozások. És mindezek dacára mindig szaporodunk, mindig többen és többen sorakoznak lobogónk alá. (Szavait éljenzés követte.)

Fellner elnök elvtárs ezután a következő határozati javaslatot olvasta fel:

Határozati javaslat.

Az 1907. évi április hó 13-án, este 7 órakor, a Krausz-féle vendéglő udvarán, az istvántelki vasuti munkások által megtartott nyilvános gyűlése kimondja határozatilag a következőket:

A gyűlés a legerélyesebben tiltakozik az ellen, hogy a belügyminiszter a vasuti munkásságot csendőri és rendőri felügyelet alá helyezze.

Ha a kormány egy esetleges vasuti mozgalomnak elejét akarja venni, úgy azt nem ilyen módon, hanem a vasutasok fizetésrendezésével kell elérnie. Az erőszakosság, a jogfosztás csupán a kedélyeket izgatja fel. Éppen ezért tiltakozik a gyűlés ama fenyegetődzések ellen, amelyekkel a vasuti munkásságot a szervezkedés terén megakadályozni szándékoznak.

Határozottan elítéli a gyűlés Cservenka Miklós megbüntetését. Cservenka a beléje helyezett bizalomnak óhajtott megfelelni és az emiatt őt ért büntetés az összmunkásságot is érte. Ily körülmények körülmények között a gyűlésen jelen voltak jogtörést látnak Cservenka üldözésében, ő neki bizalmat szavaznak és magukat vele szolidárisnak jelentik ki.

A gyűlés a határozati javaslatot egyhangú lelkesedéssel elfogadta. *Fellner* elnök zárószavában összetartásra hívja fel a jelenvoltakat. Amíg — ugymond — olyanok lesznek közöttünk, mint *Janotai rézműves*, aki azt mondta: „*valamennyivel* úgy kellene elbánni a műhelyekben, mint Cservenkával!” (Őriási láрма, le a gazemberrel!) addig késni fog a mi helyzetünk javítása.

Azzal zárja be a gyűlést, hogy ha Cservenka nem is fog a műhelyben dolgozni, mi úgy fogjuk tekinteni, mint közöttünk dolgozó vasutast továbbra is. Kéri a jelenvoltakat, hogy a legnagyobb rendben oszoljanak széjjel. (Szavait taps és éljenzés követte.) A gyűlés rendben oszlott szét.

A betegsegélyző-pénztár közgyűlése előtt.

A Máv. alkalmazottainak betegsegélyző-pénztára a jövő hónapban tartja ezidei rendes évi közgyűlését. Már folyik a kiküldöttek választása szerte az országban. Ismételten figyelmeztetjük a betegsegélyző-pénztár tagjait, hogy a saját jól felfogott érdekükben *mindenütt szervezett, céltudatos vasutasokat válasszanak küldöttekül*, akik a közgyűlésen nem lesznek alázatos szavazómasinája az igazgatóságnak, hanem a tagok érdekében beadott indítványokra fognak szavazni.

Ezek az indítványok, amelyeket már a megelőző közgyűlésen beterjesztettek a szervezett vasuti munkások, napirendre kerülnek ezen a közgyűlésen is és nem fognak addig letűnni a napirendről, amíg diadalra nem jutnak.

Az indítványok a következők:

I. indítvány. A pénztár segélyezési mérve kiterjesztendő olyformán, hogy a napi táppénz a betegség 15-ik napjától kezdve a napibér, illetve az alapbér 75 százalékának feleljen meg.

Temetési segély pedig — a fővárosban és a vidéken egyaránt — a napibér, illetve alapbér 40-szerese legyen.

A pénztár igazgatósága büntetéspénzekből és egyéb rendkívüli bevételekből oly alapot létesítsen, amelyből a 20 hétnél tovább tartó betegség esetén további 20 hétig fél táppénzben részesüljenek a tagok.

Indokolás. A betegpénztár emberbaráti és szociálpolitikai célját csak akkor teljesíti, ha a beteg tagot az inségtől és a nélkülözéstől lehetőleg megóvjá. A legkevesebb pedig. amit a pénztár tehet, az, hogy a tag alapjövödelmének háromnegyed részét fizeti táppénzképpen. Már így is jövedelmének nagyobb részét elveszíti, holott ismeretes, hogy az olyan családnak, ahol beteg van, sokkal több a kiadása, mint egyébkor.

Ez az indítvány a betegpénztár érdekeit is hivatva van előmozdítani, mert kétségtelen dolog, hogy minél jobban gondozhatja magát a beteg tag, annál hamarabb gyógyul s annál kevesebb ideig veszi igénybe a pénztár gyógyszer és táppénz segélyét.

A táppénz felemelése tehát nemcsak hogy nem terhelné meg anyagilag a pénztárt, hanem ellenkezőleg, könnyítene a pénztár terhein.

II. indítvány. A betegbarca-rendszer töröltessék el és helyette minden egyes tag alapszabálylyal ellátott tagkönyvet kapjon, melynek előmutatása mellett az orvost bármikor igénybe vehesse.

Indokolás. A betegbarca mai rendszere olyan nyűg és teher a tagok részére, az igazságtalanságnak és zaklatásnak olyan bőséges forrása, hogy annak eltörlése minden indokolást feleslegessé tesz.

III. indítvány. A betegpénztári tagokkal egy háztartásban élő családtagok, nevezetesen a betegpénztári tag törvényes neje és 18 éven aluli, önálló keresettel nem bíró gyermekei részére díjtalan orvosi gyógykezelés, ugyancsak az esetleg szükséges gyógyászati segédeszközök adassanak.

Indokolás. Már a múlt évi közgyűlésen egy hasonló irányú indítvány fogadtatott el, azonban megvalósításáról mindeddig semmit sem tudunk. Ezért vált szükségessé az indítvány megismétlése.

IV. indítvány. Nem halálos kimeneteli balesetknél a balesetről felvett jegyzőkönyv kivonata azonnal küldessék fel a Máv. betegsegélyző-pénztár igazgatóságához, amely ennek alapján minden külön kérés nélkül utalja ki a tag részére a 75 százalékot.

Indokolás. A mai gyakorlat szerint a legtöbb esetben a balesetet ért tag vagy egyáltalában nem kapja meg a kijáró felemelt segélyt vagy csak hosszú és bonyodalmas kérvényezés után.

Vasuti munkások, egyesülésben rejlik az erő.

Testvérek! Ha valaha volt, úgy most van szükségünk az összetartásra.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Zágrábban e hó 28-án, a Novagradiska sörházban (Marovska ulica) nyilvános gyűlés tartatik a következő napirenddel: *Május elsőjének jelentősége.* Felhívjuk a vasuti munkásokat a tömeges megjelenésre.

Figyelem, zágrábiak! Értessitjük a horvátországi kerület tagjait, hogy addig is, míg a Máv. fogyasztási szövetkezet árudája megvalósul, egyezséget kötöttünk *Zágrábban* Dentsch kereskedővel, Petrinska-u. 73, hogy szövetségi tagok részére a legolcsóbb árakat számítsa fel. Bővebb felvilágosítás nyervehető a szövetség helyiségében, Senovica nlica 3.

A konzum.

Mult heti számunkban jeleztük már, hogy megjelent a konzum üzletjelentése a lefolyt 1906. esztendőről. A füzetkét csak közvetlenül lapzárta előtt vettük kézhez, bővebben hát nem foglalkozhattunk vele, hanem amit akkor elmulasztottunk, pótoljuk ma és bonckés alá vesszük a rekonstruált igazgatóság egy évi, vagy helyesebben mondva első évi működését.

Az üzletjelentés meglehetősen száraz számbeli adatok felsorolására szorítkozik. Egyetlen szóval sem emlékezik meg például azokról a dúló harcokról, melyeket a szövetkezet igazgatóságának bent és kint végig kellett küzdeni. Bent egynémely „jól megválasztott” igazgatótárssal, kint pedig azokkal a „jóbarátokkal”, akik még ma sem tudnak megbarátkozni a gondolattal, hogy a szövetkezet igazgatóságában nem „disz-“, hanem kebelünkbeli való, vérbeli, a társak szeretetéből és őszinte bizalmából megválasztott, kerges tenyerű, de becsületes munkások ülnek.

Hát hiszen jól van. Legyen a jelentés üzletszerűen száraz. Beszélnek azonban a számok is, még pedig elég érthetően.

A legelső dolog, ami feltűnik, az, hogy a tagok száma 522-vel emelkedett. Ez jelentékeny eredmény. Emlékezzünk csak vissza a két év előtti nagy feltűnést keltett konzumközgyűlésre, amidőn a munkáspárt legelső fényes győzedelmét aratta a maradiak felett. Hogyan károgtak akkor a vészmadarak?!

— Istentelenség, amit ezek az emberek tesznek! Tönkre megy a szövetkezet. Kilépünk valamennyien, csinálunk versenyszövetkezeteket és megbuktatjuk őket!

Kiléptek-e vagy nem, nem tudjuk. Azt azonban látjuk, hogy tagszám tekintetében gyarapodott a szövetkezet. Ha tehát kiléptek is a kiabálók, bizonyos, hogy beléptek helyettük mások, olyanok, akiknek ez a konzum kell, nem pedig az, melyet hangzatos jelszavak alatt bizonyos kolomposok tákolnak össze azért, hogy emezt megbuktassa, valójában azonban azért, hogy egynémely éhenkórász üvöltőnek ideig-óráig ekszisztenciát adjon, addig, amíg szövetkezetestül, mindenestül visszaesik oda, a honnan jött: a semmiségbe.

Voltaképpen pedig úgy áll a dolog, hogy a konzum azelőtt is a munkásoké volt és csak az történt, hogy illetéktelen kezekbe került a vezetés, ami mindaddig tartott, míg a munkások le nem rázták nyakukból az oda nem való nyűgöt. Ezelőtt két évvel.

A második dolog, ami az üzletjelentésben szembe ötlük, az alaptőkének 116.233 koronával való csökkenése.

Ez már hiba.

Az üzlethez pénz kell. Forgótoke. Enélkül nincs fejlődés, nincs terjeszkedés. A tavalyi apadás 18.000 korona volt, az idei 116.000, ez összesen csaknem másfélszázezer korona. Az ok kézenfekvő. Kivonult a tőke, amelyik azelőtt 6%- erejéig szitta a tagok csontjából a velőt, de a 4%-ra leszállított kamatok ellenében már nem volt hajlandó szolgáltatni. Kivonult a vagyonos osztály, a kisembernek meg sok a 20 koronát kitevő egy üzletrész is.

Miképpen fogja a szövetkezet ezt a gyermekbetegséget kiheverni, az az igaz-

gatóság dolga. Az bizonyos, hogy nem kesereg miatta, tehát nem üttötte meg a bokáját s hisszük, hogy tudni fogja a módját, miképpen szaporítsa fel ismét az alaptőkéjét, a fejlődés és gyarapodás e mozgatóeszközét a kellő összetre.

Hogy a nagytőkék kivonulása tulságos bajt nem okozott, bizonyítja az a körülmény, hogy a szövetkezet forgalomemelkedése az előző évihez képest közel kétszáz ezer koronát tett ki. Az összeforgalomnak csaknek tizszázalékát!

És bizonyít ez az eredmény egyebet is. Azt, hogy a sokat korholt konzum mégse lehet a legutolsó beszerzési források közül való. E sorok írója például még nem látott kereskedőt, aki azért gyarapodott volna, mert drága volt, rossz árukat tartott és rossz mérleget adott. Az ilyen kereskedőt a régi üzletfelei is ott hagyják, nem hogy újakat kapna.

Ami már most az üzletév tényleges eredményét illeti, ez a következő:

Visszatérít a szövetkezet a tagoknak 26.429 koronát, az üzletrészek kamatozására fizet 14.987 koronát, a tartalékalapot gyarapítja 2000 koronával, az alkalmazottak segélyalapját 500 koronával, az ingatlanok és leltári tárgyak értékéből pedig leír 19.519 koronát, ami összesen 63.436 korona tiszta nyereséget jelent, mely összeg nagyrészt a tagok zsebébe folyik vissza, kisebb részben pedig a szövetkezet vagyonát növeli.

A nyereséget az üzlet kiterjedtségéhez képest nagynak nevezni nem lehet, de ha összehasonlítjuk az 1905. évivel, amelyik mindössze 31.654 koronát tett ki, az egy évi haladást jelentékenynek kell mondani. E mellett bebizonyult, hogy igenis lehetett a szövetkezetet a nyereségvisszatérítés alapján berendezni. Természetesen más kérdés, vajjon olyan kiváló előnye-e ez a tagoknak, amiként valamikor hangoztatva lett s mely nagyhanguságnak eredménye ez a mai berendezkedés? A kérdésnek ezzel az oldalával azonban ma nem kívánunk foglalkozni, de óriási horderejű tekintve, legközelebb visszatérünk rá.

A visszatérített 26.429 korona a vásárlásra fordított összegek egy százalékának felel meg. Az egyes vásárlóknak nem nagy summa, de 26.429 korona mégis elég tekintélyes összeg és két dolgot bizonyára méltányos figyelembe venni.

Az egyik az, hogy ujone igazgatóink sok ideig nagy nehézségekkel küzdöttek. Lapunk ezidei első számában írtuk meg, hogy több mint egy éven át szakértő-gondnok nélkül voltak és meglehetősen zűllött állapotokat találva, előre nem látott tekintélyes befektetéseket kellett tenniük.

A második dolog, amit figyelmen kívül hagyni nem szabad, az, hogy az eladási árakat a mindenképpen drága beszerzési árak dacára is a lehető legalacsonyabban kellett tartani. S hogy e részben hiba nincs, bizonyítja a vasutasok legujabban gombamódra alakult szentkoronás szövetkezetei, melyek sem minőség, sem ár-dolgaiban sehol sem tudnak a konzummal lépést tartani. Már pedig osztalékot is adni, a tagokat nyereségben is részesíteni, az árucikkeket olcsó áron is szolgáltatni és még e mellett a vagyont is gyarapítani, ez már nem is kettő, hanem négy bőr egy rókaról.

Mint dicséretes dolgot, ki kell emelnünk a jelentős adataiból, hogy az igazgatóság megoldotta az ingyenes házhozszállítás kérdését, ami bizonyára lényegesen hozzá fog járulni a forgalom növeléséhez. Berendezkedett háztartási cikkek árusítására, amit még fejleszteni kíván. Azt meg mi tesszük hozzá, hogy jó lenne gondolkodni a mézársekek felállításán, mert ebben a drága világban nagyon elkelne a szegény munkásembernek az olcsóbb hus. Debrecenben árudát létesített a szövetkezet a saját házában és úgy halljuk, hogy az árudák szaporítása már legközelebb nagyobb árnyokat fog öltetni.

Az 1907. évi előirányzatot kissé magasnak találjuk. De itt is örvendetes tudomásul kell, hogy szolgáljon, hogy a tervbe vett kiadások egy jelentékeny része a szövetkezeti alkalmazottak helyzetének javítására fog szolgálni. Munkástársaink mai izzó forrongása is a nagyobb harapás kenyérért van. Dícső dolog hát, ha a vezetésük alatt álló szövetkezetben jó példával járnak elől. Megszívlelhetné ezt a jó példát a magyar királyi államvasutak igazgatósága.

Ennek kapcsán azonban a szövetkezeti alkalmazottakhoz is van egy-két szavunk. (Feltéve, hogy lapunkat olvassák. Szerk.)

Példabeszéddé vált az ő modortalanságuk. Ma már nem azt mondják, hogy goromba, mint egy konduktor, hanem: mint egy konzumbeli segéd. Ambár ebben is mutatkozik ma már javulás. De a javulásnak még sokkal nagyobbak kell lenni. Lássák be végre az árudai alkalmazottak, hogy a konzum mai vezetői nem rombolás okából álltak a szövetkezet élére, hanem szociális feladatok teljesítésére, melyek közé tartozik az ő szociális helyzetük javítása is. No, meg lássák be azt is, hogy nem a tagok vannak ő érettek, hanem ők a tagokért.

Ennyit egyelőre a konzum évi jelentéséről. Egyebekről majd a közgyűlésen, április 21-én.

A viszontlátásra!

N. J.

Nagyjában hozzájárulunk ezekhez a fejtegetésekhez, amelyek a Konzum egyik vezetőségi tagjának a tollából származnak. Csak még annyi hozzátenni valónk volna, hogy a Konzum egész szervezetét reformálónak tartjuk, mert mai szervezete nehézkes és az adminisztratív költségek ennek következtében a bevásárlási és eladási ár között való különbözet oroszlanrészét emészti fel.

A kormány által kibérelt és a Máv. által lepauszálózott *Független Magyarország*, nemkülönben a hasonzorú *Vasut, Keleti Ö.* Lajos lapja, rosszindulatu és együgyű támadásokban részesíti a Konzum vezetését. Ezek a támadások annyira magukon viselik a rosszakarat bélyegét, hogy felesleges velük foglalkozni. Már azért is, mert minden józan ember tudja, honnan fúj a szél. Akik 23 esztendőn át kizsarták a Konzum tagjait, azok szeretnének most valahogy — a rágalom és befektetés becsstelen segítségével — ismét nyeregbe jutni. De hiába kapaszkodnak.

Egy félreértéssel azonban kell foglalkoznunk, mert a tagok között zavart okozhat, ellenségeink pedig buzgón dolgoznak a zavar öregbítésén. Az egy százalék nyereségvisszatérítésről van szó.

Vannak a tagok között sokan, akik azt hiszik, hogy ez a nyereségvisszatérítés az üzletrész egy százalékát teszi. A Konzum ellenségei persze sietnek ezt a tévedést kiaknázni és azt hirdetik, hogy ime: a tagok azelőtt hat százalékot kaptak az üzletrész után, most négy százalék kamatot és egy százalék visszatérítést kapnak, ami összesen öt százalék, úgy hogy egy százalékot tisztán veszítenek.

Hát ez a jobbik esetben vastag tévedés, a rosszabbik esetben pedig durva hazugság. Mert azt nyereségvisszatérítés gyanánt nem az üzletrész, hanem a bevásárlási összeg egy százalékát kapja minden vásárlási tag. Ami alapos különbség.

Egy példával érthetővé tesszük a kérdést. Régebben az üzletrésze után hat százalék kamatot kapott a tag. Akinek sok volt az üzletrésze, (Ölhoffer stb.) sokat kapott. Még akkor is, ha egy krajcár árát sem vásárolt és így egy fillérrel sem járult hozzá a nyereséghez. Míg az a munkás, aki kénytelen volt egy üzletrésztől kölcsönképpen kivenni, egyetlen fillérben sem részesült a nyereségből, még ha minden szükségletét a is a Konzumban fedezte, tehát a maga szükséges keresetéből gyarapította a Konzum nyereségét.

De vegyük a legjobb eshetőséget. Azt,

hogy a munkásnak állandóan benn volt a 20 koronás üzletrésze. Ezért kapott az év végén 1 kor. 20 fillér kamatot. Ennél egy petákkal sem többet. Hogy négy-öt száz korona árát vásárolt, az semmit sem nyomott a latba. A Konzum nagytőkés és pedig, akiknek ötszáz vagy ezer részjegyük volt, kaptak háromezer vagy hatezer korona kamatot, még akkor is, ha egy fillér árát sem vásároltak.

Most pedig így alakul a helyzet. A nagytőkések kivonultak, — isten hírével — ellenben a vásárló tagok részesülnek a nyereségben. Az a munkás például, aki egy részjegye és ötszáz korona bevásárlása után előbb csak 1 kor. 20 fillért kapott, az idén a részjegy után négy százalékot, vagyis 80 fillért kap, az ötszáz korona bevásárlási összeg után egy százalékot, vagyis 5 koronát, összesen 5 kor. 80 fillért kap, tehát majdnem ötször annyit, mint azelőtt.

Es mennél tovább fejlődik a Konzum és mennél többet vásárol a tag, annál nagyobb nyereségben részesül.

Olyan világos ez, hogy a kibérelt lapok minden mesterkedése kudarcot szenved.

Pillanatnyi felvételek.

III-ik felvétel.

(Alakjai elmosódtak az olvasó azonban majd rájuk ismer.)

Egy hang: Haragomnak levezető csatornája, hová lettél?

Egy másik hang: Hát még most sem elég, amit tettél?

Előbbi: Az indulatnak ki kell tombolnia magát!

Az „Emberi Méltóság Kara” (énekelve):

Igen, igen; ha nem volna gát,
Am nézd, nézd, bohó, sziklafalat,
Rajt cimer, lobogó: diadalmi
Jogtű és kapcsolt kéz sokadalmi.

Az első hang tulajdonosa (üvegesedő szemekkel bámul a sziklafalra, szederjés ajkáról a visszafajított diák lemondó szava hallik): Hát jó — a szavam édes lesz; — de talmi!

(Függöny.)

IV-ik felvétel.

Színhely: bármely állomás.

Személyek: Göz Adorján mozdonyvezető, Kalória Balambér mozdonyfűtő.

Idő: a legeslegjelenebb kor.

Kalória (az összes szenteket egy görbe miatyánkba foglalva): Nahát, én nem lapátolok tovább, hisz nem szén ez, „vezér” ur, hanem kavics, fekete kavics. (Mérgesen ütögeti.) Öreg fűtő vagyok, de ilyen (ütögeti) gyalázatos, cudar szénnel még nem tüzeltem. Hisz ezzel fűtve, még a legközelebbi „restit” sem érjük el.

Göz Adorján (fásult közönnnyel): Ha nem érjük, hát nem érjük. Én már megmondtam, hogy a *Mázsigérgétes Mózsi* zsidájának a szene fabatkát sem ér. A felelet mindig csak az, hogy várjunk, majd kapunk *Majdlessz* szentet.

Kalória: Furcsa nevű, ujmodi szenek, még az embör nyelve is kitörik benne. (Derült arccal, kitörő örömmel homlokára üt.) Hopp! Meg van, meg van!...

Göz: Mi van meg, öreg szögám? Ugy ujjong, mintha legalább is fönyereményt ütött volna.

Kalória: Azt ugyan nem, előbb latrizni kell, aztán lehet, hogy mi ütünk, de az is lehet, hogy bennünket ütnek. Azért mi mégis „mögtróbáljuk”. Azt gondoltam, vezér ur, hogy nincs is messze a *Cselekvés* bányája, akár van megállás, akár nincs megállunk és felrakodunk!...

Rakodnak!

(Az olvasó szíves engelmével ön is elrakodom, nehogy — esetleg — tanunak citáljanak.)

Ama—Tör.

LEVELEZÉS.

Északi főműhely. (Ahol három forint az átlagos napszám.) Arról a műhelyről van szó, amelyről mint eldorádóról meséltek az ankétozó urak, melyről elég szemtelenül azt állították, hogy ott az átlagos napszám három forint. Amelyet olyan

szinben tüntettek fel, hogy sok munkástestvérünk mindennapi óhajában vagy imádságába befoglalta azt is, hogy bárcsak megadnék neki az a kegy, hogy az északi főműhelyben dolgozhassa magát agyon.

Mink pedig, kik itt görnyedünk, verejtékezünk, kiken kipróbálják a lelketlen korrupció minden fegyverét, nem elégedve meg a munkaerőnk kiszípolozásával, minden eszközt megragadnak, hogy az embert gondolatától, meggyőződésétől megfosszák. Azt csak mi tudjuk, mi az az északi főműhely, kik ott nyomorogjuk át napjainkat, egy kis napsugár, egy kis boldogság után epedve. Mink, kik szívünk egész melegével vágyódunk kifelé ebből az eldorádóból, ahol a szorgos munkáskezeknek csak nyomorúság az osztályrészük. Ahol a gondolkodó emberből gépet akarnak formálni, olyan valamit, amely alkosson és cserében ezen alkotásért szó nélkül koplaljon és nyomorogjon.

Az északi főműhelyben körülbelül 130—150 napszamos dolgozik 2:40—2:90 fillérért, ezeknek egyrésze 15—20 éve robotol, elősegítve a saját nyomorúságukkal az állam jóvedelmét 2:40—2:60 fill. napidíjjal. Az embernek minden érzése fellázad az ily szípolozás láttára és még fokozza a gyalázatát az a tény, hogy itt az állam a munkaadó. Ajánljuk eme nyomorúságos állapotokat az igazgatóság figyelmébe, mert a mostani drágaság mellett az ily bérekből megélni teljes képtelenség. És ha még hozzá vesszük, hogy egyesek a fent jelzett bért hamarabb is elérik mint 15—20 évi robotolás után, abban az esetben, ha a felebbvalójának kegyeibe jutnak, szobasurrolás, kertászás, vagy egy kis falusi különlegesség révén, akkor teljes képet kapunk az északi főműhelyi napszamosok helyzetéről.

Abony. (A hajcsár.) Hamisítatlan sinbetyárnak mutatkozik az itteni előmunkás, Kovács Dániel, aki többnyire bepálinkázva jön a munkába és ameddig a szesz göze a fejében van, addig folyton szidja a munkásokat, akik nem állhattak tovább a dolgot, hanem panaszra mentek a pályafelügyelőhöz.

— Miért nem jöttek hamarabb! — mondta nekik a pályafelügyelő és ezzel a dolgot elintéztnek gondolta.

A munkások nem álltak munkába, hanem panaszszerűen fordultak a ceglédi helyi csoportunkhoz, amelynek megbízásából tárgyalás folyt a pályafelügyelő és a csoport kiküldötté közt. A munkások munkába álltak, miután a pályafelügyelő megígérte, hogy a hajcsárt megfékezi. No majd meglátjuk, bír-e vele.

INNEN-ONNAN.

† Vasúti katasztrófa Dorozsman. Pénteken délelőtt a 703. számú gyorsvonat Dorozsma-állomáson kisiklott és óriási szerencsétlenséget idézett elő. A katasztrófának három halottja és számos sebesültje lett. A szerencsétlenség ügyében megindult vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért a vasúti személyzetet okolni vagy felelősségre vonni nem lehet.

Kihallgatták a lokomotív gépészét, valamint Bakó József váltóórát. Bakó József váltóór odaállott a IV. számú váltó elé és a következőket mondta a vizsgálóbírónak:

— Én a rendes időben álltam az órház elé és úgy igazítottam a váltót, amint kellett. Amikor a vonat harmadik kocsija haladt keresztül a váltón, ennek kereké alatt a váltó visszapattant. Hirtelen a váltórudhoz kaptam és minden erőmet megfeszítettem, hogy a váltót visszaállítsam, de nem tudtam; a szörnyű baj megtörtént. Oly rettenetes jajgatást hallottam, hogy azt hittem, mindenki elveszett.

A vizsgálóbíró ezután kihallgatta Fürstegott Aladár lokomotívvezetőt, aki ezt mondta:

— A rendes sebességgel jöttem és mint rendesen, a vasúti hid és a jelzőoszlop között kezdtem fékezni. Egyszerre erős rázkódást éreztem és hátra néztem. A váltót rendesen beállítva találtam, de alighogy a loko-

motív keresztülment rajta, újra rettenetes rázást éreztem. Fékezni kezdtem, de a vonat kettészakadt. Lokomotívom és az első három kocsi a fékezés mellett is még harminc métert ment előre. Nekem nincs családom — így fejezte be Fürstegott előadását — és inkább elvesztem volna a vonat alatt, mert bizonyosan mindenki azt fogja mondani, hogy a gépész volt oka a szerencsétlenségnek.

A vizsgálat ezenkívül megállapította, hogy a 703. számú gyorsvonatot a 784/jc. számú mozdony vezette. A mozdonyon Fürstegott Aladár mozdonyvezetőn kívül Nagy György és Tóth Gyula segéd-vezetők tartózkodtak. A vizsgálóbíró ezeket is kihallgatta. Valószínűleg teljesen egyezik Fürstegott vallomásaival.

Fürstegott mozdonyvezető kihallgatása során megjegyezte, hogy világraszóló katasztrófa történt volna az esetben, ha a hálókocsi nem szakad el a többi kocsitól. A mozdony tovább vonszolta volna a vonatot s valószínűleg az egész utasközönség áldozatul esett volna.

Sokan azt hangoztatták, hogy a katasztrófának az volt az oka, hogy a vonat meg nem engedett menetsebességgel akart áthaladni a kiskundorozsmai állomáson. A hivatalos vizsgálat konstataulta, hogy a gyorsvonat menetsebessége rendes volt.

A szerencsétlenség következtében a helyszínen meghaltak: Polanesku gróf főrendiházi tag, nyugalmazott szenátor, Bukarest, kit feleségével együtt összepréselve, holtan találtak meg a hálókocsi romjai között. Bauer Adolf, a hálókocsik ellenőre. Életveszélyesen megsebesült: Boissin Demeter, Párisba készülő orvos. Súlyos sérüléseket szenvedtek: Koumer József főpincér, Kuncze Nándor szakács, Németh lovasrendőr.

Pénteken délelőtt tíz órakor történt a dorozsmai állomás előtt a borzalmas összeütközés — és szombaton reggel hét órakor a szétrombolt pályatest mellett egy ideiglenesen épített sínpáron már keresztülrobogott az első vonat. A forgalmat lebonyolítják; a pályatesten sok száz munkás dolgozik, eltakarítják a szétforgácsolt kocsikat; és a szerencsétlenség okát kutatja a helyszínrre kirendelt bíróság. A vizsgálat eddigi eredményei szerint a katasztrófát az okozta, hogy az Ikn 173.318. számú teherkocsi a tolatás folytán mozgásban volt, ez a kocsi beleütközött az F. 36. postakocsiba, amelynek oldalán látható az összeütközés okozta ütések s így történt a kisiklás.

Megállapították a nyomozás során, hogy az étköz kocsik olyan rossz állapotban voltak, hogy egyáltalán nem is lett volna szabad a vonathoz csatlakozni.

Megállapították továbbá, hogy Olanescu és a felesége fuladás következtében haltak meg. Külső sérüléseik nem halálosak, ellenben a teherkocsiból rájuk ömlő szénalag elborította őket és levegő hiányában állott be a fuladás. Erre vall az a körülmény is, hogy szájuk tele volt szénporral.

† A vasúti munkás ebédje. Sátoraljaújhegyről jelentik: Ragán Péterné férjének, Ragán Péter vasúti munkásnak az ebédet vitte az állomásra. Mikor Ragáné a vágányokon ment keresztül, a 407. számú személyvonat mozdonya haladt egyik vágányon a fűtőház felé. A szerencsétlen asszony látta maga felé közeledni a mozdonyt, de nem menekülhetett, mert a szomszédos vágányok egyikén egy tehervonat közeledett, amelyről nem vehette ki biztosan, hogy melyik sínpáron jön. A mozdony a szerencsétlent elütötte s annyira összetörte, hogy a huscfa-toktól alig lehetett felismerni.

Temetésén, mely folyó hó 7-én ment végbe, a szövetségünk kebelében alakult dalárda részvételével óriási közönség vett részt. Három kis árvája maradt.

† Vonatösszeütközés. A múlt hét végén, pénteken éjjel vasúti szerencsétlenség történt. Ezúttal azonban emberéletben nem esett kár. A hivatalos jelentés szerint az éjjel megutban volt az 1005. számú tehervonat, amelynek személyzete figyelmen kívül hagyta az állomási védőjelzőt, Sárosd állomás előtt összeütközött a tolató az 1042. számú gyors tehervonattal. A karambol következtében mindkét

mozdony és néhány teherkocsi megsérült, részben pedig kisiklott. De nem sérült meg senki. Az akadály elhárításáig a személyszállító vonatok átszállással közlekednek. Annak megállapítására, hogy a gondatlanság kit terhel, megindult a vizsgálat.

† Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik boldogult férjem halála alkalmával kegyelettik jeleül szíves adományaikkal engem segítettek és részvételüket kifejezték, ezúton mondok hálás köszönetet. Kolozsvár, 1907 április hóban.

Özv. Leitkel Jánosné.

† Justh Gyula demokráciája. A „Vásárhelyi Reggeli Ujság” írja az alábbi hirt: Justh Gyula, a képviselőház elnöke, a minapában délután a két órai motorral keresztútlutazott Vásárhelyen, vitte magával a kis leányát is. Átutazása a következő köznap története révén pattant ki: Főszerkesztőnk, Kun Béla feleségével szintén Szegedre ment s a kis állomáson akart felszállni. A motorvonat egy harmadosztályú és egy másodosztályú kocsi állott. Utas nagyon sok volt, kivált hölgyek. A másodosztályú kocsinak két fülkéje egészen megtelt. A harmadik fülkét a kalauz nem akarta kinyitni. Egy fiatal ember kinyitotta, de a kalauz odább lódította. Erre Kun Béla követelte a szakasz kinyitását. A kalauz ezt a kívánságot durván megtagadta, ekkor Kun Béla a pár lépésnyire álló főnökhöz fordult, ahol megismételvén a szakasz kinyitására vonatkozó jogos kívánságát. A kalauz azonban nem tárgyalott s a főnöknek fülkébe sugott valamit. Az a valami Justh Gyula volt. Ő ült benn a kis leányával a kupében s ő hagyta meg a demokrácia nevében, hogy erkény ember fiát az ő kupéjába ne bocsássanak. Természetesen, hogy Kun Béla ennek dacára ragaszkodott a joghoz s feleségével együtt felszállt a kupéba. Érdekes, hogy Justh Gyula és leánya is olyan kufferrel és skatulyával utaztak, mint más, sőt még a szemüvegje sem volt aranykeretből Justh Gyulának, mégis az történt, hogy a szeged-rókusai állomáson kiszállás után leszidta a kalauzt, aztán az állomásfőnöknél tett panaszt rögtönzött patáliát, hogy milyen nagy sérelem esett ő rajta és a leányán a demokrácia szent nevében. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, kérdőre vonták az állomásfőnököt, szóval orri kap mindenki, aki él. Az sem lehet ok, hogy „bérelt” szakaszban ült Justh Gyula, mert a leányának éppen olyan másodosztályú jegye volt, mint másnak s a bérelt szakaszjelzésnek táblán kell kifüggesztve lenni az ablakon. Szóval, ha Justh Gyula olyan demokrata hogy külön szalonkocsit nem vesz igénybe, akkor legyen demokrata abban is, hogy más földi halandókkal férjen meg egy szakaszban.

MULATSÁGOK.

A szegedi helyi csoport május hó elsején a nap jelentőségét megünneplendő emlékszem és szavakkal egybekötött kedélyes estélyt rendez a „Központi” — Lndvigh János színház háta mögötti vendéglőjében. Belépti díj személyenként 50 fillér. Kezdeté este 8 órakor, vége 1 órakor. A munkások szíves megjelenését kéri a vigalmi bizottság.

Nyugtázás. A Vasúti Munkások Országos Szövetségének nagyváradi helyi csoportja 1907 április hó 1-én tartott táncvigalmán a következő felülfizetések folytak be: Mozdonyvezetői kar 25.—, Krieszta Sándor 10.—, debreceni helyi csoport 5.—, Kádár Ferenc 5.—, dr. Bodor Károly 5.—, Aberle Ottó 5.—, Váradi Ignác 4.—, Virágh István 4.—, Braun Ignác 3.—, Radó Mihály 2.60, Grósz Sándor 2.—, Reich Antal 2.—, Lapu Károly 2.—, Gulyás Flórián 2.—, Pap Rezső 2.—, Borszéki Antal 2.—, Pataki Elek 2.—, Seewald Jakab 2.—, Wagner Ambrus 2.—, Bachl Ernő 2.—, Novák Gyula 2.—, Henn János 1.—, Schwarcz Lipót 1.—, Molnár János 1.—, Valkai András 1.—, Botos Károly 1.—, Németh Sándor 1.—, N. N. 1.—, Zilahy Betalan 1.—, Orosz János 1.—, Bruszkó József 1.—, Takács Antal 1.—, Lazányi Pál 1.—, Nagy Béla 1.20, Kis Pál 1.—, Lajos Károly 1.—, Szabó Imre B. e. 1.—, I. Szabó Lajos 1.—, II. Szabó Lajos 1.—, Nagy Antal 1.—, Takács Géza —.60, Zöld János —.60, Hemmer Rezső —.60 korona, összesen 111 korona 60 fillér, melyért ezúton is köszönetet mond a rendezőség.

Szerkesztői üzenetek.

Miskolc. Raktári munkások panaszja lapzártá után érkezett. A jövő számban bőven és kimerítően foglalkozunk vele.

Lelel pályamunkások. A pályamester és csoportvezető elleni panaszokat az igazgatóság tudomására fogjuk hozni, hogy a jövőben leszokjanak a hajcsári kedvteléseikről.

Felelős szerkesztő: Faragó Dezső.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet

Világosság könyvnyomda r.-t., Budapest, Nyár-utca 1.